

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštovanjem na doma
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.00
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dobrotiki katol. tiskar-
skega društva do-
stajajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesemniki listi dobí
se v tiskarni in pri
gospodu Novaku na
velikem trgu po 10 s.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 10 h,
trikrat 24 h.

Štev. 45.

V Mariboru, dne 17. novembra 1898.

Tečaj XXXII.

Avstrijska državna ideja.

Vsaka stvar, torej vse, kar je ustvarila roka božja, ima določen namen. O namenu človekovem pouči nas katekizem; ta je torej lahko vsakomur znan. Ne ve se pa splošno, čemu je ustvarjena ta ali ona žival, ta ali ona rastlina; to se še le najde po dolgoletnem natančnem opazovanju in proučevanju. In res so učenjaki doslej že določili o mnogih živalih in rastlinah, čemu da so, toda o veliki večini njim namen še ni jasen; vendar je gotovo, da tudi te niso brez njega.

Tako mora tudi imeti vsaka reč, ki izhaja iz roke človekove, določen namen, ker je človek umno bitje; le norec dela brez namena.

Potem takem ima določen namen tudi država. »Gotovo da«, boš djal, »ona ima namen, stvariti in hraniti pogoje, ki narodu in posamezniku omogočijo, da se osrečijo z ozirom na večno pa tudi na pozemelsko življenje, v kolikor je to-le pot do onega«. Narod ustanavlja in se družijo v države ter se podvržejo njihovim zakonom in sicer zato, da uživajo tisti red in mir, ki ga je treba v dosego višjega namena; država je torej zaradi narodov in za nje, ne pa naopak.

Ker pa države niso enake niti z ozirom na lego, niti z ozirom na zemeljsko površje, niti z ozirom na prebivalstvo itd., tudi ne morejo vse svojega namena doseči pod enakimi pogoji. Ta n. pr., ki leži ob morju in je malo rodovitna, išče doseči svoj namen po trgovini, druga sestajajoča iz mnogih narodov in obsegajoča rodovitna tla, ustvari

naredbe, ki pospešujejo medsebojno ljubezen narodov in poljedelstvo, tretja, ki ima vsega dosti, a leži sredi drugih držav, stremi, da razširi svoje meje do morja itd. Vsako državo torej vodi in mora voditi neka ideja, v katere uresničenju leže pogoji, da doseže svoj namen in ta ideja se imenuje državna ideja. Kar je človeku duša, to naj je državi državna ideja. Vse naprave, vse notranje uredbe, kakor tudi zunanja politika imajo se državni ideji prilagoditi ter jej služiti. V vseh ukrepih, ki jih stori država, mora se poznati, da jo vodi določena ideja, državna ideja.

S tem pa nikakor ni rečeno, da bi morala država dokler živi, jedni in isti ideji ostati zvesta. Razmere v državi in okoli nje se izpreminjajo, in vsled tega mora se, kadar je treba, ideja zameniti z drugo razmeram primerno.

Toliko se nam je zdelo treba povedati, da lahko govorimo o državni ideji avstrijski. Razmatrati hočemo, katere ideje so doslej našo državo vodile, in katere se naj oprime sedaj.

Ko so Turki pred 400 leti jeli napadati zahodno Evropo, združili so se razni manjši narodi prostovoljno v veliko državo avstrijsko, da bi se v slogi obranili pogina. Prva avstrijska državna ideja bila je torej: varstvo pred Turki. Lahko trdimo, da bi danes tega ali onega naroda avstrijskega ne bilo več, ako bi ne bil iskal rešitve v slogi z drugimi. Prva avstrijska državna ideja je torej bila gotovo zdrava.

Čez dobrih 200 let, to je, ko so Turki

bili toliko oslabei, da se Avstriji njih ni več bilo bati, pa je tudi prva državna ideja svoj pomen izgubila in razmere so ji vsilile drugo. Avstrijski vladarji so bili namreč ob enem nemški kralji, ali kakor so se zvali, rimsko nemški cesarji. Po sedemletni vojski pod Marijo Terezijo pa se je kazalo, da je imenovano dostojanstvo avstrijskih vladarjev v nevarnosti, ter da si ga namerjajo prisvojiti kralji pruski. Treba je torej bilo dosedanje državno idejo izpremeniti v tem smislu, da ostane dostojanstvo rimsko-nemškega cesarja pri Habsburžanih. Ohranitev rimsko-nemške cesarske krone bila je torej druga državna ideja avstrijska. Tedanji državniki so prav spoznali, da Avstriji v boju z nemško Prusijo ne bi bilo lahko zmagati, ker je velika večina njenih prebivalcev raznih drugih narodnosti, le nemške ne, ter da je država, ki bi veliki nemški državi naj bila jedno, le malo nemška. Zatorej se je moralo začeti po Avstriji z vsemi močmi germanizovati in v tem smislu je n. pr. kar Marija Terezija ukazala ustanavljanje nemških ljudskih in drugih šol po vsej državi. Bolje se je še državna ideja po germanizaciji pokazala pod Jožefom II. Ali v kljub tolikim naporom avstrijske politike se je Prusija svojemu namenu vendar čim dalje tem bolje približavala in vsled tega se je Franc II. leta 1806. rimsko-nemški cesarski kroni prostovoljno odpovedal ter si nadel naslov cesarja avstrijskega. Ali avstrijska politika je odslahal le še vendar stremila po izgubljeni kroni in vsled tega imela s Prusijo vedne spletke; državne ideje svoje torej ni hotela popustiti

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)

(Dalje.)

4. Tidikov pogreb.

Drugo jutro je bilo celo mesto na nogah. Anamski vojaki so se zbrali že na vse zgodaj in se postavili v vrsto na vsaki strani pota, ki je peljal od cesarske palače do slovite pagode Tijedrisove in do cesarskih grobov.

Ob bregu in na široki reki, ki je tekla skoz mesto, je bilo bujno življenje. Priprosti čolnari in krasne ladje bogatih velikašev so silile v pristanišče pred glavnimi vrati. Skoraj vse ladje so že spravile svoje popotnike na suho. Zdajci se še naglo približata dve ladji, ki ste takoj obrnili splošno pozornost na sebe. Jedna je nosila kitajsko zastavo t. j. rudečega zmaja na zlatorumeni podlagi. Na drugi pa je plapolala francoska trobojnica.

«Kitajski poslanec!» zaklical je eden mandarinov, ki so zapovedovali straži pri mestnih vratih.

«In eden od evropskih vragov, ki jih naj duh rajnega Tidika vse podavi,» pravi

njegov tovariš. «Prav za prav bi ga še v mesto ne smeli spustiti!»

«Hm, to bi nas drago stalo. Čez malo dni bi namreč njihovi topovi tirjali vhod, in ne vem, če bi se jim naši topovi po nasipih mogli dolgo ustavljati. Dragi Van, ne pomaga nič. Mi moramo Francoza ravno tako prijazno sprejeti kakor Kitajca.»

«Pa Tudak, naš prihodnji vladar —»

«On more le takrat zapovedovati, če ga bode potrdil trijendin (t. j. svetovalstvo starejšin, ki imajo pravico potrditi cesarja). Zdaj še ni potrjen. Še je lahko mogoče, da zasede prestol Hiephoa, ki je prijazen Francozom.»

«Potem pa živeli črnoprarniki! Potem je domača vojska gotova in —»

«Tiho, tiho, mladi prijatelj! V takih časih se ne smejo tako lahkomišljeno razodevati najskrivnejše misli. Govorila še bova o tem na skrivnem. Hvali pa bogove, da nisem izdajalec!»

«Jaz moram sprejeti ta dva poslanca. Med tem spravi stražo v lepši red. Glej, Francoz že viha nos nad našimi junaskimi bojenvniki.»

S temi besedami stopi starejši častnik ob obrežje, in sprejme z globokimi pokloni francoskega poslanca. Ravno tako pozdravi tudi kitajskega mandarina. A ko ga natanč-

neje pogleda, se zavzame, ker spozna v njem poglavarja črnoprarnikov, ki se je oblekel v kitajsko obleko.

«Sofo,» pošepetal mu je na to, »junaski poglavar črnoprarnikov, midva bova pozneje govorila pri mandarinu Humu.»

Na to je spremljala častna straža oba poslanca v cesarski grad. Tam jih pričakuje nek dvornik, ki najprvo sprejme Francoza in ga izroči o. Hoangu. Potem pa osebno spremlja navideznega Kitajca v palačo.

Oče Hoang je bil tolmač pri francoskem poslanstvu v Hue. On je rojen Anamec. Bil je skrbno vzgojen pri misijonarjih in je svoje bogoslovne študije dovršil na Francoskem, od koder se je vrnil kot duhovnik v domovino. O. Hoang prijazno pozdravi francoskega poslanca, ki z vso častjo spoštuje velezaslužnega duhovnika.

«Tidikovo smrt sem zvedel še le včeraj med potjo,» pravi Francoz. «Moj namen ni, Tidiku izkazati zadnjo čast. Pridem namreč na povelje admirala Couberta (Kuberta), da anamski vladi zadnjekrat ponudim mir pod pogojem, da popolnoma izžene črnoprarnike, in da brezpogojno sprejme francosko varstvo.»

«Ravno v odločilnem trenutku ste prišli,» reče o. Hoang. «Postopajte odločno; potem se znabiti odločijo starešine, da pokličejo na prestol miroljubnega Hiephoa namesto Dik-

in odločitev prineslo je še le leto 1866. Vsled bitke pri Kraljevem gradu morala se je Avstrija nadvladi čez nemške dežele za vselej odpovedati ter od teh stalno odločiti in 3. grudna l. 1870. si je pruski kralj postavil na glavo krono nemškega cesarstva. Leta 1866. morala se je torej Avstrija državni ideji ohranitve rimsko-nemške cesarske krone za vselej odpovedati, zagadel pa tudi od tistihmal germanizacija pri nas nima več smisla.

Katera državna ideja vodi Avstrijo sedaj? Državna ideja se ne razglasa, kakor ukazi, ki se približajo ob steno; treba njo je spoznati iz raznih naprav in političnih sredstev. Po pomirju, ki je sledilo bitki pri Kraljevem gradu, uvedel se je v Avstriji dualizem. Vsled njega je 1.) država razcepljena v dve polovici, ki sta si v gospodarskem oziru tuji, da ne rečemo sovražni. V tem razmerju tiči kal razpada, kakor to predobro dokazujejo dolgotrajna pogajanja o nagodbi. 2.) pa je v dualizmu izraženo, da naj nadvladujejo tostran Litve Nemci in Lahi, onstran Madžari. Tudi to nosi v sebi kal razpada; kajti v Avstriji, kjer so se združili razni narodi prostovoljno, nima nobeden pravice, da bi drugega vladal; najmanj pa je treba dati se zatirati Slovanom, katerih je po številu največ in ki tudi dajajo cesarju krvnega in denarnega davka največ. Vrh tega pa tisti, katerim so se po dualizmu dale predprave, te-le še v ta namen izrabljajo, da si gladijo pot do popolnega odcepljenja od Avstrije. Da, celo tako daleč je uže prišlo, da ni več varno avstrijskega patriotizma kazati, in da se morajo avstrijski domoljubi umikati, ker ne najdejo varstva. Vzlasti so se te žalostne razmere še bolj poslabšale, odkar se je bila sklenila znana trozveza z Nemčijo in Italijo. Katero državno idejo kaže vse to? Menda le ne, da se ima Avstrija razkrojiti?

Gotovo je, da Avstrija, odkar se je nadvladila nad nemškimi deželami stalno odpovedela, nima zdrave državne ideje, in da je mora v kratkem biti konec, če se ne oprime takoj z vso močjo druge, ki jo more osrečiti. Katera bi to naj bila? Avstrija leži sredi Evrope in sestoji iz koncev onih velikih narodov — slovanskega, nemškega, laškega, rumunskega — ki bivajo od nekdanj gromadno ob robu evropske celine; le Madžari so iz Azije prihruli pozneje ter se vrinoli med zapadne Slovane. Ti narodi so, kakor smo uže rekli, se prostovoljno združili in imenujejo svojo last krasen in z božjim blagoslovom bogato obdarovan kos zemeljske površine, ki še vrh tega v dolgi črti sega do morja. »Glej, stvarnica vse ti ponudi, — Iz rok ji preje-

mat' ne mudi!« Te besede našega pesnika pač ne veljajo le Slovincu, za katerega so se napisale, ampak vsakemu Avstrijcu sploh. Ničesar nam ni treba želei, dovolj imamo ysega, še preveč in kar nam je odveč, lahko prodajamo, ker imamo morje. Toda le eno je, ki je pa za to tako nesrečepolno, da preti po njem naši prelepi domovini neizogiben pogin, to je, da se, odkar z Nemčijo nimamo nič več opraviti, ni hotela najti oblika v kateri bi si narodi med seboj ne škodovali in se torej ne sovražili. Kar nas je v Avstriji, navezani smo drug na drugega, ker nas neposredno ali posredno spaja Donava. Donava zahteva, da leži ob njej država, kateri je glavna reka in še več nego to. Večno ostanejo resnične besede velikega Palackega: »Ako bi Avstrije ne bilo, podvzati bi se morali, da jo v korist Evrope in v prospeh človekoljubnosti prej ko slej ustvarimo«. Velikih narodov razne konce in tudi Madžare, skratka nas vse, ki nas Donava neposredno ali posredno veže na-se, po poti stroge enakopravnosti in enakoveljavnosti osrečiti, dajati nam streho, pod katero tekmujeemo v hvaležnosti do skupnega nam vladarja, to je, odkar smo od nemških držav odločeni, edina prava ideja, ki naj vodi našo avstrijsko državo. Le v tej ideji ji je rešitev, pa tudi gotova rešitev; če se je pa ne oklene, potem ji ni več in ji tudi ne bode več treba pomagati.

Ta ideja ni nova; izrekel jo je prvič uže imenovani Palacky pred 33 leti. Odsihmal je imela mnogo čestilcev, ki so se trudili, pripomoči ji do zmage, imela pa je tudi mnogo sovražnikov. O njej nočejo nič vedeti in bi jo najraje pokopali v dno morja Nemci, Lahi in Madžari, ker nasprotuje njih veleizdajskim namenom; njim bi se namreč najsrčneje želje izpolnile prav tedaj, kedar bi Avstrija razpadla; tedaj bi Madžari postali samostalni, in bi »rešeni« Nemci in Lahi lahko objemali svoje »proste« brate. Le Slovani gledajo v njej svoj idejal, le Slovanom je ležeče na obstanku in mogočni prihodnosti Avstrije; zatoorej more le od njih Avstriji priti rešitev, zatoorej pa je tudi njih sveta dolžnost, da se za kot jedino pravo spoznano državno idejo z vso močjo potegujejo in jo povzdignejo na prestol, raz katerega bode našo lepo, toda hudo zadeto domovino storila slavno in srečno.

in najvišje mandarine na hrbitih, je končalo vojaški oddelek spreveda.

Za vojaštvom je šla cela tropa cesarskih služabnikov. Vsak je nesel dolgo desko, ručeče pobarvano in z velikimi zlatimi črkami popisano.

»Na teh deskah so napisani naslovi in čednosti rajnega cesarja,« reče oče Hoang Francozu.

»Tukaj-le n. pr. se bere: »Najpravičnejši,« tam »Najmodrejši,« tukaj zopet »Najkrotkejši,« »Najdobrotljivejši,« tu »Osrečevalec svojega ljudstva,« »Zmagovalec vragov« itd.

»S tem menijo gotovo v prvi vrsti »vragove iz zapada,« reče smehljaje se častnik.

»Ali je pa tudi kje zapisano število ubogih kristjanov in srčnih misijonarjev, katere je trinog dal pomoriti? — Kaj pa pomenijo tele pošasti: zmaji, tigri, kače, levi, ki so tako mnogoštevilno narisani na deščicah?«

»To predstavlja podobe hudih duhov, katere je Tidik premagal. Tam-le pa so podobe vseh sovražnikov, katere je on ubil ali pa njegovi vojaki.«

»Prav laskavo za nas! Kaj pa, ali ni tam-le naš junaški Riviére, ki so ga pri Namdinu umorili črnoprarniki?«

»Da, da, njegovo ime je pripisano.«

Državni zbor.

Na Dunaju, 16. novembra.

Nova zatožba proti grofu Badeni.

Pred nekaterimi meseci se je vršila v državnem zboru obravnava proti grofu Badeni zavoljo tega, ker je koncem novembra 1897 dovolil, da so vsled sklepa državnega zbora prišli redarji v zbornico ter odvedli iz zbornice največje razgrajace. Vsled malomarnosti nekaterih slovanskih poslancev in vsled tega, ker se je nemška katoliška stranka zdržala glasovanja, je takrat sklenil državni zbor izvoliti poseben odsek 36 udov, ki ima preiskati omenjeno postopanje bivšega ministra Badenija. Toda zdajšnja vlada je zaključila državni zbor meseca julija in oni sklep državnega zbora je zgubil svojo veljavo. Radi tega so napeli nemškonarodni poslanci v tem zasedanju novo zatožbo proti grofu Badeniju, ki pa ni drugega storil, kakor da je izvršil sklep državnega zbora. V četrtek 10. nov. se je začela ta razprava; toda nikogar ni zanimala. Ko pogledam v zbornično dvorano, kaj vidim? Vse klopi prazne. Kaj se je zgodilo? Se je li zaključila seja? Ne, tu zagledam starega Türka, kako maha z rokama in kima s svojo brado — pred praznimi klopmi. Živa duša ga ne posluša; le nesrečni brzopisec mora zvesto zabelježiti vsako modrost, ki prihaja iz Türkovih ust.

Predsednik je pretrgal sejo ter začel obravnavo o nekaterih nujnih predlogih. Zopet govori zvest Schönererjanec Türk ter želi podpore od vlade za tkavce, ki trpijo veliko škodo vsled tega, da so se znašli tkalni stroji. Dobro mu je zasolil nek socialni demokrat, rekoč: Glejte ga modrega Türka! Vse dela ta mož in njegovi tovariši, da se le zabrani vsako pametno posvetovanje v zbornici, — na drugi strani pa zahteva, naj se državni zbor posvetuje o tkavcih — trpinih. Toda ne samo Türk; velika večina levičarjev počenja ravno tako. Tú ti vlagajo zlata vredne postavne načrte, da morejo potem slepiti svoje volilce rekoč: Glejte, kaj smo Vam hoteli lepega pridobiti v zbornici! A na drugi strani kričijo ali z dolgim beseđenjem zabranijo vsako modro razpravo. To je sleparija.

Dvoboj med Wolfom in Gniewoszem.

Pretečeno leto se je spozabil ministerski predsednik grof Badeni, da se je dvobojeval z znanim Volkom. Volk ga je premagal. Pred nekaterimi dnevi je pa Volk grdo psovko zblebetal proti vsemu poljskemu ljudstvu, kakor smo v »Slov. Gosp.« naznanili že zadnjič. Vstal je proti Volku poljski poslanec

»S tem tedaj vladar prizna, da delajo ti roparji na njeno povelje. To bodem o svojem času vse porabil,« reče poslanec.

Za cesarskimi služabniki so sledili budisti s svojimi bonci, ki so plesali in skakali ter žalostinke prepevali. (Dalje prih.)

Smešnice.

Ko je mala Tinica prvokrat prišla iz šole, pravi opoldne pri mizi: »Mama, ko bi vi vedeli, kako radovedni so naš gospod učitelj, — vedno in vedno povprašujejo, vse bi radi vedeli.«

Učitelj (prepozno v šolo došlemu dečku): »Tako? Ali je šele zdaj čas v šolo priti? Dobro bi bilo, če bi te pozneje pridržal še jedno uro tukaj!«

Učenec: »Oprostite gospod učitelj; ravno so v naših ulicah orožniki prijeli tatu, pa so mi mati rekli, naj grem gledat, če niso naš oče!«

Kmet svojim hlapcem, ki so se hudo medseboj pretepali:

»Za božjo voljo, ali mislite, da ste v državnem zboru, ker ste tako surovi?«

dika, ki je okruten trinog, kakor njegov oče. Tako bi se ohranil v Anamu mir.»

»Anamski kristjani bodo hvaležni Francozom, ker jih hoče z mogočno roko varovati,« odgovori resno duhovnik.

»Francosko posredovanje je pred desetimi leti skoraj popolnoma uničilo katoliške misijone v Tonkingu, in ne vem, če njihov prihod v Hue ne bode imel istih žalostnih nasledkov. Naš položaj vam hočem pozneje razložiti. Zdaj se je dalo znamenje za pogrebne svečanosti. Kristjani se bodo pogreba udeležili, v kolikor njim vera pripušča.«

Francoski častnik gre za duhovnikom na vzvišen prostor, od koder se je lahko opazovalo celi sprevod. Na čelu mu je stopala truma služabnikov v beli obleki. Tako so bili oblečeni sploh vsi udeleženci pogreba, ker je belo v Anamu žalovalna barva. Služabniki so nosili dolge obredne palice s pozlačenimi konicami. Tem je sledilo kakih petdeset velikanskih bobnov. Nosila sta jih po dva in dva moža na dolgih drogih; ob strani sta stopala druga dva; eden je držal solnčnik nad bobnom, drugi pa je od časa do časa zmerno udarjal po njem. Tem je sledila cesarjeva telesna straža, nji na čelu je jezdil general v zlato in svilo oblečen. Dvajset vojnih slonov pa, ki so nosili vojake

Gniewosz ter imenoval Volka pouličnega pobalina. Volk pošlje dve priči h Gniewoszu, kateri napovesta dvoboj Poljaku. Dasiravno se je zbornični predsednik dr. Fuchs prizadeval, da se opusti dvoboj, sta se vendar sekala s sabljami Volk in Gniewosz. Izid tega dvoboja je zopet pokazal, kako nespačetno počenja tisti, ki hoče s kruto silo odločiti pravico. Celi svet spozna, da je v tem slučaju bila krivda na Wolfovi, a pravica na Poljakovi strani. Toda v dvoboju je premagal Wolf Gniewosza. Vsled tega je predlagal opat Treuenfels, naj se takoj izvoli odsek 24 udov, ki ima sestaviti načrt postave, vsled katere se vstanovi »časno sodišče,« ki bo razsojalo, kedaj poslanec koga s svojim govorom razžali. Poslanec, ki se ne bi hotel vdati tej razsodbi, zgubi pravico, stopiti v poslopje državne zbornice tako dolgo, dokler ne zadosti tej razsodbi.

Dr. Hochenburgerja silno peče imenovanje Slovenca dr. Hrašovca za mariborsko okrožno sodišče ter zahteva, da se ima pri imenovanju sodnikov gledati le na njihovo spretnost in pridnost, ne pa na to, jeli znajo slovenski jezik ali ne. Po tem takem tudi Turki sodijo za slovenske stranke. Dr. Štepišnik tudi ne zna slovenski, pa je imenovan za sodniškega pristava v Ormožu. Ali se bo pa tudi naučil tega jezika? Kako uraduje s slovenskimi strankami, ki ga ne razumejo?

Dr. Pommer se boji za svoj sedež v državni zbornici. Radi tega je predlagal, naj se volilna postava spremeni tako, da bota s celjskim mestom volila tudi Slovengradec in Slovenska Bistrica. Kakor spričujeta že imeni, so bivali od nekdaj v teh dveh mestih le sami pristni Slovenci.

Katoliško politično društvo za kozjanski okraj je vložilo 10. novembra po poslancu Žičkarju prošnjo za enakopravnost slovenskega jezika v vseh uradih na Štajarskem. Pri tej priložnosti se je oglašil naš poslanec Žičkar k besedi ter toplo priporočal prošnjo, ki se je dala tudi v stenografičnem zapisniku ponatisniti. Več prihodnjic.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Včeraj se je nadaljevalo posvetovanja državnega zbora o zatožbi grofa Badenija. Ko je hotel podpredsednik dr. Ferjančič preiti na nujne predloge za podporo po uimih poškodovanih krajev, se je levica uprla temu postopanju ter zahtevala glasovanje o namenu predsednikovem. Predsednik je zmagal le z 2 glasovoma večine. Večina se ne zaveda svoje naloge, je premalomarna.

Štajarsko. Novoizvoljeni župan graški dr. Graf je dobil cesarjevo potrjenje. Prisegel je v roke ces. namestnika Bacquehema.

Gradec. Najvišje sodišče na Dunaju je ugodilo ugovorom slovenskih odvetnikov ter odredilo, da se morajo pri nadsodišču v Gradcu slovenske vloge vsprejemati, se v slovenskem jeziku reševati ter se tudi obravnavati v slovenskem jeziku, ako stranke zahtevajo. Nemci so jako nezadovoljni in vznemirjeni zaradi tega odloka, kajti sedaj bo se v Gradcu pri nadsodišču govorilo tudi slovenski. Ker pa Slovenci v svoji miroljubnosti nočemo vznemirjati Nemcev, za to še bomo nadalje zahtevali slovensko nadsodišče v Gradcu. — Vedno bolj pogosto se sliši, da bo ces. namestnik Bacquehem odstopil. Sedaj se imenuje njegovim naslednikom šleski namestnik Clary.

Kranjsko. Na Kranjskem nameravajo ustanoviti zavarovalnico za starost. Ker se po pravilih razteza zavod po celi Avstriji, pristopajo lahko k nji Slovenci iz vseh pokrajin.

Trst. Zaradi izgredov povodom cesaričine smrti v Nabrežini je bilo obsojenih

jednajst oseb v zapor od 20 dni do 20 mesecev.

Ogrsko. Ogrska obstrukcija dela ministrskemu predsedniku Banffyju vedno več preglavic. Vse opominjanje nič ne pomaga. Obstrukcija hoče, da se Banffy umakne.

Vnanje države.

Geneva. Morilec cesarice Elizabete je obsojen v dosmrtno ječo. Pri obravnavi ni kazal nobenega kesa nad svojim zločinom, pač pa je izrekel, da bi še tudi v drugokrat storil enakega. Gotovo bi bil obsojen na smrt, toda v Genevi ni take kazni. Saj je tudi hujša kazen dosmrtna ječa.

Španjska. Španjska vlada se upira zahtevi Amerikancev, da bi odstopila tudi Filipine.

Francosko. Kakor vse kaže bo kapitan Dreyfuss, ki je bil obsojen zaradi ovaštva v prognanstvo, vendar le oproščen. To bodo imeli židje veselje, kajti tudi Dreyfuss je žid.

Nemško. Nemški cesar se že vrača domov s svojega potovanja v Palestino. Potovanje gotovo za cesarja ni bilo ravno prijetno, kajti na celi poti so ga zasledovali anarhisti, da bi ga umorili.

Italijansko. Državni zbor je zopet začel zborovati. Otvoril ga je kralj sam. Govoril je o trozvezi ter omenjal cesaričinega umora v Genevi.

Cerkvene zadeve.

Kaj je katoliška cerkev za človeštvo storila?

(Apologetični pogovori.)

III.

Ko se je začela katoliška cerkev razvijati in razširjati, je gospodarilo z mogočno roko skoraj čez ves takrat znani svet rimsko cesarstvo. A ne dolgo. V četrtem stoletju se je razrušilo. Na njegovih razvalinah so se osnovala nova kraljestva, nove države. Velikanski preobrat se je izvršil v celi Evropi. Nastalo je takozvano preseljevanje narodov. Ljudstva, stoječa še na zelo nizki stopinji omike, so prihrula v plodovite rimske pokrajine; vse so razdajala, vse upostošila. Mesta in vasi so požgala, gradove in trdnjave so podrli. Vsa Evropa bila je podobna grozni puščavi, po kateri je razsajal strahovit boj, ter je tekla potokoma kri. Pisatelji petega stoletja po Kr. nam slikajo takratne čase z najbolj črnimi barvami. Silno žalostna je bila ona doba. Narodi so bili razdivjani; sege in navade krute; omika, ki je bila v rimskih časih vendar dokaj razvita, je bila ugonobljena.

Tak položaj je našla katoliška cerkev, ko se je jela razširjati po severni in izhodni Evropi. O omiki ni bilo ne duha ne sluha. Takrat je morala začeti s podukom, da bi surove narode soznaila vsaj s prvimi pojmi omike. Narodi so bili nevedni, treba jih je bilo učiti. In kdo je to storil? Kdo je narodom podal prvi poduk? Morebiti kaka država? Ali morebiti kaki liberalni kričači?

Ne, to je storila cerkev, edino le katoliška cerkev. Ona je položila temelj vsej novodobni omiki, ona je razvila napredek v vsakvrstnem poduku, ona je odprla narodom tajno svetišče vzvišenih znanosti. Ona edina si sme pripisovati neprecenljivo zaslugo, da je prižgala narodom luč svete vede. Ona ni le preblaga mati vsem olikanim narodom, temveč jim je bila in je deloma še vedno: najmodrejša, in najskrbnejša učiteljica svojih otrok.

V začetku srednjega veka, v zgoraj opisani dobi splošne razdivjanosti, šol, se ve, nikjer ni bilo. Samo duhovniki imeli so nekoliko izobrazbe. Silno redki so bili, močje, ki bi se bili lahko z večjo učenostjo ponašali. Priprosto ljudstvo pa je bilo popolnoma brez vsega poduka. Belim vranam enaki so bili močje med narodi, ki so znali brati in pisati. Celo v plemenitih rodovinah, na bogatih gradovih, med grofi, knezi in baroni, se je le redko kdo našel, ki bi bil branja in pisanja vešč. Taka nevednost je vladala med narodi stoletja in stoletja.

Cerkev je začela prve šole zidati. Že v petem veku zahtevali so cerkveni zbori, da morajo samostani vzdrževati znotranje in zunanje šole; v prvih so podučevali bodoče menihe, v drugih pa priprosto ljudstvo. Učitelji so bili, to je ob sebi umevno, samo menihi. Kmalu pozneje je cerkev zapovedala tudi škofom, da so imeli poleg svojih prestolnih cerkev tudi šole, ne samo za svoje duhovnike, temveč tudi za priprosto ljudstvo. To so bile takozvane škofovske šole, ki so se nahajale v vsakem večjem mestu. V njih so bili učitelji samo duhovniki.

Drugi šol pa ni bilo. Le sem ter tje po gradovih imeli so samo za plemenitaške otroke posebne šole, v katerih so podučevali istotako samo duhovniki, toraj členi učeče katoliške cerkve.

In kako dolgo, bi kdo vprašal, je podučevala katoliška cerkev na tak način narode? Približno tisoč let! je odgovor; od petega do šestnajstega stoletja. Še le v novejšem času je prevzela država oskrbljevanje narodnih šol, in učiteljskemu stanu so se tudi še le v novejšem času posvetili lajki, neduhovniki. Zelo zanimive podatke o tem je čitati v preslavnem, veleučnem delu »Conciliengeschichte« od odličnega Hefeleja; tam se bere, kako se cerkvene oblasti po vseh evropskih pokrajinah na neštevilnih cerkvenih zbiorih zahtevale, da naj škofje in samostani ustanovljajo in vzdržujejo šole za ljudstvo.

Glej torej, narod, kdo je tvoje otroke prvi podučeval! Samo katoliška cerkev jim je lomila kruh prave krščanske omike. Samo ona je bila mnogo stoletij učiteljica narodov.

Ravno tako, kakor za poduk priprostega ljudstva, je pa cerkev skrbela tudi za višji poduk. Kdo je rešil grške in rimske pisatelje, da se niso pogubili? Neutrudno marljivi menihi, ki so jih z neizmerno vstrajnostjo študirali, prepisovali in razširjali ter jih s tem oteli gotove pogube. Le pogledite v bogate samostanske knjižnice, pa boste videli dragocene rokopise; to je neminljiv spomin samostanske marljivosti. V tem jih nikdo ne doseže.

Najvišji poduk se pa podaje na vseučiliščih ali univerzitetah. Kdo pa je nje ustanovil? Zopet cerkev, edino le katoliška cerkev. Prva vseučilišča, v Padovi, Paviji, v Rimu in Parizu, so papeži ustanovili. Oni so imeli pravico skozi več stoletij, podeliti profesorjem oblast na vseučiliščih podučevati. Profesorji so bili skoraj brez izjeme samo le menihi in posvetni duhovniki, le zdravilstvo podučevali so učenjaki posvetnega stanu. Papeži so pa tudi gmotno vzdrževali mnogoštevilne višje šole, milijone so za nje žrtvovali. Podporo dobivali so revnejši dijaki samo od cerkvenih oblasti. Tudi štipendije, ki vzdržujejo sedaj na tisoče dijakov, so ustanova katol. cerkve; Robert Sorbon, dvorni kapelan pobožnega francoskega kralja Ludovika IX. je ustanovil prve štipendije za ubožce na pariškem vseučilišču. Dijaki naj ne pozabijo, kdo je bil njih prvi dobrotnik!

Res, — neizmerno so zasluge katoliške cerkve za poduk, za napredek, za svetovno prosveto!

Dr. A. M.

Gospodarske stvari.

Kako ravnati z vinom, ki ima okus po žveplu?

Spisal Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču.
(Konec.)

Praviloma se z uspehom žvepla prvokrat že meseca maja, t. j. pred cvetom, drugikrat pa meseca junija ali po cvetu in ako se pozneje še vendarle začne tu ali tam kazati plesnjivec, se pravi še meseca julija. V mesecih avgust, september in oktober pa se navadno niti ne žvepla.

In kdo je letos pri nas meseca maja ali junija mislil na žveplanje? Skoraj nikdo! Šele meseca avgusta so nekateri inteligentnejši vinogradniki začeli vpraševati po sredstvih, s katerimi bi rešili svoj pridelek plesnobe.

Toda pustimo sedaj to in vrnimo se k moštu, ki ima okus po žveplu. Kaj naj ž njim storimo? Pred vsem je treba počakati, da popolnoma povre, prej se ne da ž njim celo nič ukreniti. Pa tudi potem ni s takim vinom bogsigavedi kako umetnega ravnanja. Ko je burno vrenje končano, naj se takoj z droži pretoči in sicer v snažno, na novo zažveplano posodo. V navadnih okolščinah je mošt že pri vrenju žvepleni okus zgubil, ker je žveplena snov v moštu sedla na dno v droži. Ko bi pa vino še tudi po prvem pretakanju imelo v sebi žvepla, tedaj treba isto čez kake 3 tedne znova pretočiti in sicer — kakor prvokrat — v zmerno zažveplani sod. Naj žveplanje soda ne moti nikogar, zakaj žveplena so-kislina (plin), ki se naredi pri zažiganju žvepla, upliva čisto drugače na vino, nego pa trdna snov, kakoršna je žveplena moka.

Če tudi dvakratno pretakanje ne bi pomagalo, naj se vino za par tednov znova pretoči in sedaj je treba uporabiti kako čistilo, s katerim se na umetni način spravi iz vina zgoraj navedena napaka. Najprimernejše čistilo za to je sveži jajčji beljak.

Na polovnjak se vzame beljak 10—12 jajec, katera morajo biti celo sveža. Ta snov se stisne skozi redko platno in ko se je prej še pridejalo nekoliko kuhinjske soli (kakih 5 dg.), se z dodatkom potrebite vode naredi sneg (vsaka količaja izurjena kuharica ti pove, kako!), ki se končno zlije v vino, katero hočemo popraviti. Čistilo se naj v sodu dobro pomeša (vzemi snažen kol, ali kaj enakega!)

Popisano čistilo potegne za kaka dva tedna vse v vinu se nahajajoče nepotrebne tvarine — torej tudi žveplo — na dno, a bati se ni, da bi podelil jajčji beljak vinu kak poseben okus, zakaj beljakovina ostane vsled v vinu se nahajajočega vinskega cveta neraztopljena in se kot taka sede na dno. Za kake tri tedne treba vino pretočiti.

Pomniti pa gre, da mora biti vino, koje hočemo čistiti, popolnoma povrelo in vsa manipulacija se naj vrši v hladni kleti.

Dopisi.

Iz Marenberga. (Nemška golazen — grda prikazen.) Ako govorimo o nemški golazni, vedi, da to ni kaj navadnega. Pošten Nemec, ako se kje najde, je vsega spoštovanja vreden. Naš trg ima nekaj poštenih Nemcev, pa tudi zagrizenih Nemcev nemške napetosti tu ne manjka.

Pri nas se ne godi tako, kakor drugod. Povsod imajo razni kraji vrle moze raje za svoje voditelje, kakor razgrajajoče napetneže. V našem trgu pa smo videli pri zadnjem šolskem shodu veliko nemške golazni, ki ne zasluži drugega, kakor da se odstrani.

Ta golazen je zlezla na slovenski napis »Posojilnične« krčme, ga je oblazila, ogradila in skvarila. Ko bi Slovenci marenberskega

kraja, kateri redimo to golazen, tudi tako delali, bi se nemškim napisom po trgu tudi slaba godila. Pa mi Slovenci imamo več omike in prizanesljivosti v peti, kakor Nemci v glavi. Schober je sicer pri šolski slovesnosti v nebesa povzdigoval nemško omiko. Pa on je dobro pokazal, kaj s tem razume. Našo vrlo duhovščino je v govoru napadal, zvečer pa je nekemu nemškemu učitelju v krčmi Brudermanovi vpričo več gostov za-ušnice delil.

Tisto nemško kulturo, katero bo on nam slovenskim kmetom vsiljeval z vsemi tistimi, ki radi tako plešejo, kakor jim on gode, te njegove omike se nam je pač treba z vsemi štiremi braniti.

Nemška golazen je res grda prikazen, če je zadnjo nedeljo priporočala in hvalila svojo lepo nemško šolo. Kaj pomagajo lepe stene, kaj pomagajo visoka okna, kaj koristijo kamenite stopnice, kaj pomaga tisti trgovec, ki na eni strani prodaja žganje, Bismarkove buče, in jih hvali v svoji štacuni in na drugi strani nadzoruje novopostavljeno šolo! Vzgoja te šole je le ponemčevalna. V njej vse slovenske otroke ponemčijo. Slovenski otroci morajo po tri leta v eni šolski sobi trgati obleko, ne da ki kaj napredovali. Mladini je treba poduka v materinščini. — Nemški tržani so tako pametni, da svojim otrokom ne privoščijo ne francoskega, ne italijanskega, ne angleškega pouka, ampak le edino nemškega. Zakaj pa? Zato, ker se otroci le v maternem jeziku morejo izobraziti. Pri vsem tem pa hočejo, naj bi slovenski otroci v nemški šoli prazno slamo mlatili. Dokler smo Slovenci zadovoljni z nemško šolo, kakoršna je marenberska, smo daleč od izobrazbe, daleč odstranjeni od napredka!

Le tako dolgo bomo sužnji trških debeluhov, dokler bomo zadovoljni z njihovo nemško šolo; tako dolgo kmetski otroci ne bodo tako prebrisani, kakor trški, dokler se ne bodo ravno tako učili vseh rečij v maternem jeziku. Materinščina je podlaga vse omike, in ker naša šola Slovincem tega ne privošči, zato je nemška šola naša največja nasprotnica.

Kdo pa je dal denar za trško nemško šolo? Nemci kvasijo okrog, da ta šola kmete nič ne stane. Kaj še le! Naši Nemci barantajo s slovenščino. Kako visoko sami cenijo slovenski jezik, so pokazali s tem, da jim je le naša slovenščina pozidala šolo. Nemci so hoteli svojim nemškim otrokom pripraviti nemško šolo. Ker bi si tako šolo morali sami plačati, so si pomagali s tem, da so Slovence dali v zameno. Sklenili so, da učitelji ne smejo poučevati slovenskih otrok v maternem jeziku, nemške pa poučujejo v materinščini. S tem so vse slovenske otroke zvrgli, da pri svojem pouku ne bodo napredovali, za šolo so pa od nemškega šulferajna dobili za to čez 10.000 t. j. čez deset tisoč goldinarjev. Celó iz Berolina so dobili od kupnino izdajsko, 300 mark nemškega denarja, za slovenske kmetske otroke.

Kdo je po takem pomagal pozidati novo šolsko poslopje? Le slovenski, kmetski in delavski otroci so k temu pomagali. Le zato, da se jim bo vzela materinščina, zato, da bi zaničevali mile matrne besede, zato, da bi Slovenci v nemških šolah vedno butasti in neumni ostali, da bi jih Nemci lažje po štacunah goljufali, v ta namen storijo Nemci vse, da bi vzeli slovenski mladini ljubezen do slovenskega maternega jezika.

Marenberska šola bi morala biti dvojezična, ker je nad polovico otrok slovenskih, a grda nemška golazen, ki lazi po Gradcu, po Berolinu in po vseh nemških kotih, pa je pri nas zastupila slovensko mladino. To golazen moramo pokončati, tej golazni moramo z združenimi močmi vzeti strup, da bo šola dvojezična. To moramo doseči, zakaj ta nemška golazen je čez vse grda prikazen v našem okraju.

Iz Konjic. V zloglasni celjski »vahterci« se je nekdo pred kratkim z vsem strupom zakadil v našo posojilnico. Kdor ima oči,

da vidi, in možgane, da misli, koj razvidi, kam pes tace moli.

Naša slovenska posojilnica hrani in varuje že 14 let slovensko ljudstvo pred nemčurskimi kremplji; marsikoga je strgala že s teh nevarnih krempljev, marsikomu ohranila je domovje, da ga nasprotnik ni mogel stirati z rodne hiše in mu dati be-raske palice na pot. To naše nasprotnike bode v oči, in radi bi ugonobili vrlo delu-jočo posojilnico.

Ko je pred več kakor jednim celim letom posojilnica odpustila svojega tajnika Sattler-ja, ker se je začel zaupno bratiti z vinom, ter se je zvedelo, da je obdržal zase neke denarje, koje so mu dali večinoma njegovi prijatelji v krčmah in neuradnih dneh, da plača uradni dan zanje pri posojilnici obresti, nastalo je hrupno veselje v nemškem brlogu. Mencali so si roke, se krohotali, stikali glave, so že videli v svojih krempljih slovensko ljudstvo, prav za prav slovenska posestva, ker upali so, da posojilnica propade.

Med ljudstvo so se trosile gorostasne laži in krive vesti o slabem denarnem gospodarstvu in posojilnici. Vendar pošteno naše ljudstvo je spoznalo volkove v ovčji koži, ker to dobro ve, dokler v posojilnici gospodarijo značajni, skrbni in previdni gospodje, kakor Šepic, dr. Rudolf, Ogorevc itd. zguba ni mogoča. Posojilnica sama sploh ni imela niti vinarja zgube, pa tudi prizadete stranke je vedela obraniti vsake škode, saj ji je izročil Sattler sam primerno svoto, da se poplačajo vse svote, koje je sprejel od strank, a jih ni izročil posojilnici. Grda laž je torej, da je moral kedo dvakrat kaj plačati. Kdor kaj tacega trdi, je lažnjivec, ki zasluži gorko zaušnico. Celi dopis v vahtarci je toraj le nekako čudna reklama za nemško »šparkaso«, koji baje jetika preti, dočim posojilnica ravno letos, kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, krasno napreduje.

Naj še nekaj omenimo. Ta napad na posojilnico kaže, da hočejo naši Nemci boj imeti na gospodarskem polju. Zakaj? Ker vidijo, da slovensko ljudstvo sili v nemške trgovine, gostilne, k nemškim obrtnikom — to jim daje pogum. Mislijo si, če so slovenski kmetje tako malo zavedni, da nas sami podpirajo, res drugega ne zaslužio, da jih popolnoma ugonobimo.

Ko bi pa naše slovensko ljudstvo kupovalo le v slovenski trgovini, se ogibalo nemških gostiln in obrtnikov, upadel bi jim pogum, zgrevano bi trkali na svoje prsi in rekli: »Slovensko ljudstvo nas je spoznalo, da smo mu nasprotniki — kdo nas bode zdaj redil? Poberimo svoje bisage in pojdemo drugam!« Morda še doživimo kaj tacega.

Zreče. (Zborovanje) priredilo je dne 6. novembra naše politično in gospodarstveno društvo »Straža?« Podpredsednik je zbrane društvenike prisrčno pozdravil ter omenil žalost v cesarjevi hiši, povabil, naj bi se mi z dosedanjo ljubeznijo tesno oklepali še znanprej obeh naših vladarjev, namreč sv. Očeta in presv. cesarja. Potem je tajnik poročal o delovanju društvenega odbora. Isti je povodom grozne smrti blage cesarice odposlal na Dunaj v imenu društva pismo, v katerem se razodeva izraz najglobljega sožalja in ob enem iskrenozveste udanosti do tolikoskušane cesarja. In te dni je dospela Najvišja zahvala. Odbor je med ostalim tudi sklenil, naj bi se nekje v najem vzelo nekoliko zemljišča za trsovnico, odkoder bi društveniki bodi brezplačno ali proti malej odškodnini dobivali trsje. V toto hvalevredno svrhu je potem društveni načelnik, gospod Dobnik, odstopil za trsovnico potreben svet, ne da bi zahteval za to kakšno plačilo. Blagosrčnemu dobrotniku naj torej plačuje ljubi Bog!

V vzporedu obljubljeni poduk o gospodarstvu je izostal, ker je pričakovani gospod učitelj iz vinorejske šole v Mariboru svojo službo opravljal v drugem kraju, pač pa nas bo lahko obiskal enkrat v novembru. Neki društvenik je sprožil misel, naj bi se v Zrečah

ali pa vsaj v Konjicah osnovali »viničarski tečaji,« t. j. naj bi vinorejska šola od časa do časa pošiljala učitelja, ki bi tukaj ostajal po nekoliko dni; tako bi iz sosedstva gospodarji in mladež prihajali k nauku, a prenočevati bi hodili domu. Z viničarskimi tečaji v Mariboru gre namreč preveč počasno. — Vzglede: V Mariboru je letos dvakrat, t. j. po zimi in pozneje v spomladi bil samo jeden Zrečan, več prosilcev iz naše občine niso zavoljo pomanjkanja prostorov pri učilišču mogli vzprejeti. A ta jedinec sam ne more pridobljenega si znanja dalje prodajati v zdatnej meri. V pogledu na omenjene okoliščine so zborovalci sklenili, naj bi se vis. deželnemu odboru odposlala prošnja za »viničarske tečaje« pri nas na deželi. Razumeva se samo ob sebi, da bi ne škodovala tudi »viničarska šola« z obširnejšim delokrogom. Politično stran dnevnega reda je razlagal podpredsednik. Načrtal je zgodovino »ustavnega življenja« v Avstriji, t. j. razmere od l. 1861, ko so svetli cesar ljudstvu dali pravico, da si ono po svojih poslancih samo kuje ali srečo ali nesrečo. Ljudstvo se naj te dobre pravice poslužuje pri raznovrstnih volitvah, naj si pravico zahteva v uradih in po šolah, sploh povsod v javnem življenju. Vsled tega so se sklenile resolucije, oziroma prošnje za nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani, pa za slovenske napise ob železnici Konjice-Poljčane. Sklepoma smo se še enkrat spominjali sv. Očeta Leona XIII. in presvet. cesarja Franca Jožefa I. In s tem smo končali zborovanje.

Iz Slov. goric. Gospod urednik! Zima je blizo, zatorej bi rad še enkrat zasukal svoj »rešpetlin«, preden se skrijem v svoj zimski brlog. — Dne 8. oktobra sem vrtel »rešpetlin« proti lepi občini Srednji Gasteraj, o kateri sem Vam obljubil poročati. Tamkaj so volili nov občinski odbor. Rettenbacherjeva stranka je napenjala vse moči, da bi odstranila z županskega stola Fr. Kurnika, ki je že 16 let občinski predstojnik. Vendar hvala Bogu, dan 16. oktober je nam naklonil popolno zmago v Srednjem Gasteraju, ker izvoljen je predstojnikom zopet naš starosta France Kurnik, iskren Stovenec in blag podpornik mnogo dobrodelnih naprav. A za svetovalce so se izvolili France Damiš in Anton Tomažič. Rettenbacherjeva stranka je torej popolnoma pogorela in padla v jamo, katero je drugim kopala. Zatorej živijo značajnim možem v Srednjem Gasteraju, vzlasti živijo starčku, občinskemu predstojniku Kurniku! Dalje mi je moj »rešpetlin« pokazal, da je v Spodnjem Gasteraju izvoljen tudi stari predstojnik, veleposestnik D. Koser. Je še sicer mlad mož, vendar priljubljen pri vseh občanah ter vrl Slovenec; tudi njega naj Bog živi na mnoga leta! V Žitancih bo obhajal drugo leto Jože Črnčec, obč. predstojnik svojo 25letnico kar sedi na županskem stolu. To smo menili že letos obhajati, a radi žalostnega dogodka, ki se je zgodil v Genevi, smo odložili na drugo leto. Bog živi tudi tega starčka! O volitvi v Partinji Vam bo, g. urednik, moj »rešpetlin« prav v kratkem poročal; do takrat sprejmite poklon od Vasega udanega puščavnika Milivoja.

Razne stvari.

Domače.

(Gospod Zoff, kaj mislite storiťi?) Pri blagoslavljanju novega marenberškega šolskega poslopja, o katerem poročamo natančneje med dopisi, so se godile nečuvne reči. Čeprav obiskuje to šolo nad polovico slovenskih otrok, vendar je bila vsa slovesnost popolnoma nemška in celo skrajno žaljiva za Slovence. Na šolskem poslopju je vihrala izdajalska frankfurterica, drog nove šolske zastave je namazan z izdajalskimi pruskimi barvami in krajni šolski načelnik, Jožef Schober, kojega

slovenski pradedje so se imenovali Čobarji, je govoril pri blagoslavljanju pred otroci o sedanjem političnem boju med Slovenci in Nemci ter Slovence imenoval pred otroci s psovko »die Windischen«. Mi javno vprašamo gospoda Zoffa, načelnika okrajnega šolskega sveta, ali je voljan celo stvar strogo preiskati ter pokarati šolsko vodstvo zaradi razobešene frankfurterice in droga šolske zastave, in ali je voljan, krajnega šolskega načelnika Čobarja takoj »stante pede« odstraniti? Mi izjavljamo že danes, da ne bomo mirovali, dokler se ne da primerno zadoščenje globoko razžaljenim Slovincem marenberškega okraja.

(Prijetelj učiteljev.) Krajni šolski načelnik v Marenbergu, Jožef Čobar, je zadnjo nedeljo, ko se je blagoslovilo tamkaj novo šolsko poslopje, pred mnogoštevilnim ljudstvom dajal za ušnice nekemu pridnemu in vzglednemu nemškemu učitelju. To Vam je olikan šolski načelnik, kaj ne? Upamo, da se bo okrajni šolski nadzornik in vse učiteljstvo marenberškega okraja odločno uprlo takemu sramotnemu poniževanju učiteljskega ugleda.

(Slovenskim trgovinam) nujno priporočamo, da si naredijo cenike svojega blaga. Ta in oni bi si rad kupil slovenske skladbe za citre, za glasovir, za petje, zopet drugi kak molitvenik za mladino. Marsikateri bi rad podpiral narodnega trgovca, pa ne ve, ako in kako blago se dobi pri njem. Ker so nam pa ceniki nemških trgovin vedno na razpolago, kupujemo dostikrat pri njih, ker ne vemo, po kaki ceni bi se to znalo dobiti pri Slovencih. Slovenski trgovci, napravite si slovenske cenike in razpošiljajte jih na vse strani. S tem bote zelo podpirali napredek trgovskega prometa sebi in drugim v dobiček.

(Zavedne občine.) Občina Št. Vid je tudi sklenila v svoji seji te dni odposlati g. vit. Berksu prošnje za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Slava!

(V nedeljo 27. nov. gremo v Konjice.) Tamošno »kat. polit. društvo« in »Katol. delavsko podporno društvo« priredita prvo adventno nedeljo ob 3. uri popoldne v Konjicah slavnostni zbor v proslavo petdesetletnega blagonosnega vladanja našega svetlega cesarja. Naš državni poslanec, g. prof. Robič bo pri tej priliki poročal o političnem položaju, č. g. profesor dr. Matek bo pa govoril o delavskih društvih. Prijatelji obeh teh društev so dobro došli!

(Šolske zadeve.) Iz Doliča se nam poroča, da prosijo tamkaj z ozirom na krajevne razmere za poldnevni pouk in za šest letno šolsko dolžnost.

(Katoliško-politično društvo za kozjanski okraj) nam poroča, da je odposlalo že 12 prošenj različnih občin za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani ter za ravnopravnost slov. jezika v vseh uradih na Slovenskem, zlast na slov. Štajarju.

(V Št. Andražu pri Velenju) se je v lično popravljeni cerkvi obhajal sv. misijon od 29. vinotoka do dne 7. listopada. Vodili so ga č. g. lazaristi Alojz Pogorelec, Franc Kitak in Jožef Ferjančič.

(Žalost za cesarico v Kozjem.) Dobili smo naslednji popravek: Z ozirom na notico, katero je prijavil »Slov. Gospodar« dne 29. septembra 1898 v svojej 39. številki str. 6 pod naslovom »Žalost za cesarico v Kozjem«, zahteva predsedstvo c. kr. finančnega deželnega ravnateljstva za Štajarsko na podstavi § 19. tiskovnega zakona, da sprejme »Slov. Gospodar« v svojej prihodnji številki na primerno očitvidnem mestu sledeči popravek: Ni res, da se moštvo oddelka c. kr. finančne straže v Kozjem ni vdeležilo zadušnice, katera se je brala v farnej cerkvi dne 23. septembra 1898 za Nje Veličanstvo, pokojno cesarico Elizabeto. Res pa je, da se je vse moštvo tega oddelka c. kr. finančne straže od začetka do konca vdeležilo te zadušnice. Predsedstvo c. kr. finančnega dežel-

nega ravnateljstva za Štajarsko, v Gradcu, dne 8. novembra 1898.

(Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celji.) Dne 12. novembra sta pristopila k temu društvu odvetnika gg. dr. Iv. Dečko iz Celja in dr. Valentin Krisper iz Ljubljane kot ustanovnika in plačala v društveno blagajno skupaj 100 kron. Sedaj ima društvo šest ustanovnikov, kateri so plačali skupaj 300 kron. Imena prvih štirih ustanovnikov je »Domovina« svoj čas objavila. Ako bi ti našli še daljnih posnemovalcev, uresničila bi se kmalu želja in namen društva, namreč, da si tisto osnuje svojo lastno bolniško blagajno. Vže od početka sem bil je edini glavni namen tega društva osnivanje lastne bolniške blagajne, ali ta namen izvesti je pač težko. Pogoji v dosegu tega namena so tudi, namreč, da mora biti ali predpisano število (najmanj 300) članov, ali pa gotovega premoženja čez 2000 gld. pri manjšem številu članov. Poprej je bilo sploh nemogoče izvesti ta namen, odkar se je pa delokrog društva razširil na vse slovenske pokrajine, goji isto opravičene nade, da se mu bode v kratkem posrečilo si osnovati lastno bolniško blagajno. Da se namen društva čim prej uresniči, priporočamo gg. odvetnikom in notarjem, da podpirajo društvo na tem stremljenju. Ob enem pa tudi z veseljem pozdravljamo blagonaklonjenost prvih ustanovnikov, kateri so postavili temelj temu podjetju ter si gotovo postavili s tem svojim dejanjem v društvu trajen spomin.

(Izpit učiteljske usposobljenosti) so naredili vsi slovenski kandidatje in kandidatkinje z dobrim uspehom, g. Drag. Pribil celo z odliko. Častitamo!

(Divje race med domačimi.) V Polulah pri Celju vračale so se v nedeljo zvečer domače race iz bližnjega močvirja tik Savinje. Ko jih hoče ugnati gospodinja v hlev, zapazi med njimi pet povsem tujih. Misleč da so sosedne, nažene jih proti cesti, nakar so se vzdignile ter s krikom odletele prek Savinje proti takozvanim »trem ribnikom.« Bile so namreč divje race, ki so se v močvirju pridružile domačim. Res čudno in nenavadno. Slov. dopisovalnica.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Viktor Weixler, kapelan pri Sv. Barbari v Halozah, je dne 15. novembra v ptujski bolnišnici. Pogreb je bil danes. Vzrok bolezni je bila jetika, katero si je nalezal gospod s prehlajenjem. N. v. m. p.!

(Mrtvo) so našli slovaško, 31 let staro krošnjarico Marijo Bunčak v Podgorju pri Slov. Gradcu v ponedeljek 14. t. m. Preiskava je pokazala, da se je ponesrečila isti dan na potu od podružnice sv. Duha proti Suhodolu. Reva je bila obremenjena z dvema težkima culama blaga, ki sta jo razslabi pot potegnili po strmi drči, ob kateri je bila najdena mrtva. Na kak zločin ni misliti, ker je bilo tudi denarja pri njej najdenega nad 53 gld.

(Nova knjiga) izide te dni, ki bo naslovljena: »Obravna proti anarhistu Luigi Luccheniju, morilcu Nj. Vel. cesarice avstrijske, kraljice ogrske. Natančni in zelo obširni popis blage vladarice in popis umora.« Knjižica je sestavljena iz verodostojnih virov, in pisana prav po domače. Cena ji je zelo nizka in sicer velja jedna knjižica, katero krasi lepa slika ranke cesarice v žalni obleki samo 20 kr., po pošti 23 kr.; denar se pošlje lahko v poštah znamkah poleg naročila. Zelo bi bilo želeli, da bi se jih na deželi več vkupaj zbralo in pod jednim naslovom knjižice naročilo, ker se znižajo s tem poštni stroški in se knjižicam pri naročilu 50—100 komadov cena zniža. Naročila sprejema in brzo odpošilja: »Vodstvo tiskarnice sv. Cirila v Mariboru, Koroška ulica 5.« Rojaki! Sezite po knjigi, katero prav toplo priporočamo in bi želeli, da bi na slovenskem Štajarskem ne bilo hiše, ne družine brez omenjene izdaje.

(»Naša straža«) je imela v torek v Ljubljani ustanovni shod. Značilno je, da se

kranjski narodni liberalci Tavčar-Hribarjeve garde shoda niso udeležili. Župan Hribar je sklical ob isti čas občinsko sejo, da se mestni odborniki niso mogli udeležiti shoda. Naš štajarski dr. Srnec je izjavil svoje obžalovanje nad takimi pojavi. Ves slovenski narod štajarski se pridružuje tej izjavi jednega svojih voditeljev. Predsednikom je izvoljen poslanec Vencajz, tajnikom in blagajnikom dr. Brejc, kateremu se naj pošiljajo denarni doneski. Za štajarsko so izvoljeni naslednji odborniki: dr. J. Mlakar, kanonik v Mariboru; dr. Pipuš, odvetnik v Mariboru; dr. Dečko, odvetnik v Celju; Martin Kocbek, notar v Marenbergu; dr. Jurtela, odvetnik v Ptuj; dr. Fran Rosina, odvetnik v Ljutomeru; Drag. Hribar v Celju; Kelemina, župnik v Št. Lju; Fr. Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu tik Slatine; Fran Robič, dež. odbornik. Več še spregovorimo.

(Družbinski večer) priredi kat. delavsko društvo mariborsko svojim članom v nedeljo ob 1/2 8. uri pri »Nadvojvodi Ivanu«. Nastopil bo tamburaški kor in se slišalo lepo slovensko petje. Delavci in prijatelji delavcev, pridite v obilnem številu.

(Kat. del. društvo) je imelo zadnjo nedeljo pri »Nadvojvodi Ivanu« dobro obiskano zborovanje. Govorila sta prof. gg. Zidanšek in dr. Matek.

Društvene.

(Vabilo.) Kmetijsko in bralno društvo v Novi Štiti pri Gornjemgradu zborovalo bode dne 4. decembra popoldne ob tretji uri v šoli. Ker bode g. živinozdravnik Jelovšek takrat predaval o živinozdravništvu, vabi k prav obilnej udeležbi najljubše odbor.

(Vabilo.) Podružnici sv. Cirila in Metoda v Št. Juriju ob juž. žel. imata v nedeljo, 20. t. m. pop. ob 4. svoja letna zborovanja,

po običajnem vspredu, na Vrbnem pri »Cestnem Jožeku.« Po zborovanju prosta zabava s petjem. Pri vseh vlakih so cenj. gostom vozovi na razpolago. K mnogi udeležbi vabita najljubše odbora.

(Novo društvo.) Kmetijsko bralno društvo v Št. Lenartu nad Laškim trgom, ustanovljeno v spomin 50letnega vladanja cesarja Franca Jožefa I. priredi v nedeljo dne 20. nov. t. l. svoj ustanovni občni zbor s sledečim vspredu: 1. Pozdrav pripravljalnega odbora, 2. Čitanje društvenih pravil, 3. Vpisovanje udov, 4. Volitev društvenega odbora, 5. Prednašanje o napravi in oskrbovanju sadnega in vinskega mošta, 6. Prednašanje o gospodarstvu med Slovenci, 7. Predlogi, 8. Med posameznimi točkami petje domačega pevskega zbora. K mnobrojni vdeležbi vabi pripravljalni odbor.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) v Konjicah zboruje v nedeljo dne 27. nov. koj po večernicah v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Govor z ozirom na jubilej presvitlega cesarja in žalosten dogodek v cesarski hiši. 3. Pobiranje doneskov. 4. Slučajnosti. Po zborovanju prosta zabava v gostilni g. Šuterja, kjer hočemo pri petju milih slovenskih pesmi in drugih razvedrilih živeti par prijetnih uric. Slovenci iz Konjic in okolice — pridite!

(Družba sv. Mohorja.) Z razpošiljanjem družbenih knjig smo ravnokar pričeli. Razpošiljatev se je nekoliko zavlekla zaradi raznih zaprek, ki se navadno le preade vsako leto pojavljajo, in ker je imela tiskarna letos s knjigo »Naš cesar« zaradi večje oblike in mnogih podob podvojeno delo. Upamo pa, da bode baš ta knjiga po lepi vsebini in krasni zunanji obliki razveselila vse ude in da bode Slovincem trajen spomin petdesetletnice našega ljubljene, toliko skušanega cesarja! Knjige razpošljejo se letos posameznim škofijam po tem redu: 1. go-

riška, 2. krška, 3. tržaška, 4. sekovska, 5. somboteljska, 6. senjska, 7. poreška, 8. razni kraji, 9. ljubljanska, 10. lavantinska, 11. zagrebska, 12. Amerika in Afrika. Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo »aviso«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje. One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zaboji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani. Odbor se bode po svojih močeh potrudil, da udje sedaj knjige čim preje dobé v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljujte jih ter vnemajte v srcih njihovih ljubezen do Boga, domovine in cesarja! V Celovcu, dne 8. novembra 1898.

Odbor.

Iz drugih krajev.

(Avstrijski škofje) so izdali skupno pismo do avstrijskih katolikov povodom cesarjevega jubileja. Pismo se bo čitalo prvo adventno nedeljo.

Loterijne številke.

Gradec 12. novbr. 1898: 9, 3, 37, 16, 8
Dunaj » » » 82, 14, 46, 77, 31

Fulard-svila 65 kr.

2 do 3 gold. 35 kr. meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših obzračih in barvah, kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. v najbolj novošegnih tkaninah, barvah in obzračih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Te dni izide nova knjiga v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obravnava proti anarhistu

Luigi Luccheni-ju,

morilecu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.

— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Knjižica velja 20 kr., s pošto 23 kr.; naročila sprejema in odpošilja: Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Pri naročilu 50 ali 100 knjižic se cena precej zniža. Trgovci, ki žele razprodajati, naj se oglase!

Lepa nova hiša,

obstoječa iz treh sob, dveh kuhinj in velike kleti, 15 minut oddaljena od Maribora, stoječa pri okrajni cesti, s gospodarskim poslopjem, studencem, velikim vrtom in njivo, se prodaja. Več se izve pri lastniku v Poberžah hšt. 144 (Fraustaudnerstrasse) pri Mariboru. 1-2

Dražba cerkv. vina.

Dne 19. novembra bo ob 10. uri predpoldne držba cerkvenega vina l. 1898. okoli 9 polovnjakov v Ritoznji — Rittersberg.

Cerkveno predstojništvo v Slov. Bistrici.

Malo posestvo

s 4 orali njiv, vrta in vel. sadonosnika, hišo s 3 sobami, kuhinjo in kletjo, se takoj prodaja. Cena 1500 gld. Prav ugodni plačilni pogoji. Več se izve pri lastniku Matiji Kmetec v Spodnji Novivesi pri Slov. Bistrici.

Deklica

iz boljše družine, vešča obeh deželnih jezikov, ki zna tudi šivati in druge domače posle, se sprejme pri

Jožefu Dufek,

svečarju in medicarju v Mariboru, Viktringhofove ulice 5. 3-3

Dva mala dijaka

se sprejmeta pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano. Naslov pri upravnistvu »Slov. Gosp.« 1-2

Najboljši prah za živino

je Barthelovo apno za klajo; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kosti, da ne shujša, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso. Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastonj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 1-20

M. Barthel in drug. na Dunaju, X. Keplergasse 20/V.



Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc, trgovec v Celju v »Narodnem domu« in »pri kroni«.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželni pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 37-52

Anton P. Kolenc.

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cerkovnik

z dobrimi spričevali, išče službe. Naslov pove upravnistvo lista. 1-4

Oznaniilo.

Novi vrvarski mojster (žalar)

Fran Vajdič,

stanujoč v novem hramu vstric nove pošte v Ptuj,

priporoča svojo veliko in lastnoročno izdelano zalogo vrvarskega blaga (štrikov) po najnižji ceni.

Za obilen obisk prosi s spoštovanjem

4-4 **Fran Vajdič.**

Vinograd,

obstoječ iz enega orala gosto nasajenega trsa, 1 1/2 orala njiv; lepega hrama in pod hramom ležeče prostorne in suhe kleti, se zaradi posestnikove smrti takoj pod roko prodaja. Posestvo leži pri Sv. Antonu v Slov. gor. blizu cerkve v lepem kraju in raste tam kaj dobro vino. Več se poizve pri Mariji Mulec, gostilničarki na Gornjih Verjanah blizu Sv. Trojice v Slov. gor. 2-3

Uljudnej pozornosti posebno priporočeno!

24-25

V vsakem pošto-oddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi in želji tudi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298, Gradec, poste restante.

Za bolehnne na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduše, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zagotavlja veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1.20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37.

3-26

Zobozdravniško naznanilo.

Ker sem zadostil svoji vojaški dolžnosti, nastopil sem zopet svoje prejšnje mesto pri dr. vsega zdravilstva

A. Praunseisu v Celji.

V Celji, dne 1. novembra 1898.

Herman Peters.

2-2

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.



Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

37-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Trgovina J. N. Peteršiča

v Ptui zraven okr. glavarstva

priporoča gg. trgovcem in prekupovalcem raznovrstno galanterijsko blago, vsake velikosti in kakovosti koncept. kancel. in pismenega papirja, trgovske in molitvene knjige, različne tiskovine, kakor vsa pisalna in risalna orodja za urade in šole po najnižjih cenah.

3-3

Zunanja naročila se točno izpolnjujejo.

Óskrbištvó grajščíne
Herbersdorf
prodaja od železniške postaje Wíldon na
Stajarskem proti povzetju
jabolčnik
zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8,
10 in 12 kr. liter.

Zganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največja žganjarska zaloga na Stajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalec kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.

137

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

Kathreiner
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih
Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na 176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,

Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižici 30 kr., po pošti 35 kr.

3-3

Vsega zdravilstva

dr. J. Majciger,

prvi sekundarni zdravnik

za kirurške, kožne in spolne bolezni javne bolnice v Mariboru,

ordinuje vsak dan

od 1/2 8 do 1/2 9 ure dopoldne in

od 1/2 3 do 1/2 4 ure popoldne

na glavnem trgu, št. 4 v I. nadstropju.

Najboljšo in najnovejšo slamoreznico

izdeluje in

tovarna

Pehani,

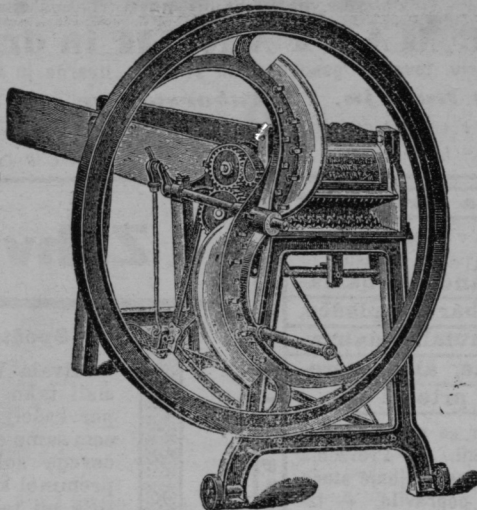
in

v Žalcu

Tovarniške

Jamči se

Ceniki zastoj



prodaja

za stroje

Lorber

dr.

pri Celji.

cene.

eno leto.

in franko.

Slovenske in nemške pratike

prodajajo se ceno, na debelo in drobno pri

3-3

J. N. Peteršič v Ptui.

Phöniksova pomada



je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo lusnine raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponášati z brki. Vspeh in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

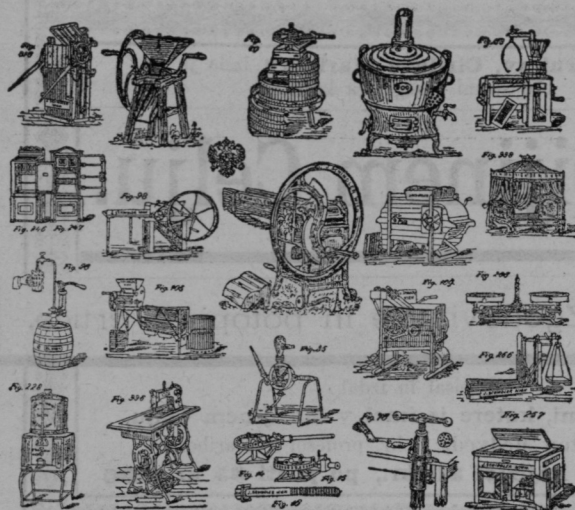
Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.**

14-26

Prodaja vina.

Kletarsko društvo v Ormoži, vpisana zadruga z omejeno zavezo, naznanja, da ima letošnjega vina prek 600 hektolitrov iz najimenitnejših vrhov ormoških gor in prodajo. — Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri gosp. načelniku Francu Hanželiču na Hardeku, ali pri blagajniku gosp. Alojziju Miklu v Ormoži, ondi se tudi na pismena vprašanja odgovarja.

4-5



Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12,
pošilja zastoj vsakemu
cenilniku v slovenskem
jeziku. V tistem se na-
haja več ko 300 podob
različnih strojev in orodja
za poljedelstvo, obrt in
hišne potrebe. Cene nižje,
kakor povsod drugod.
Pošilja se na poskušnjo.
Reelna postrežba se
jamči. Plačila prav
ugodna. Solidni krščanski
prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 17-18
lasinik privilegij.

Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Stefan Kaufmann,

trgovec z železnim blagom v Radgoni 2

priporoča svoje železna štedilna ognjišča (Sparherd) in peči,
kakor tudi Marija-Celjske vlite kotle po najnižjih cenah.

Najnovejši stroji za pripravo poklaja:

Slamoreznice, krompir- in re-
poreznice, drobilni in stiskalni
stroji, soparni stroj živinske po-
klaje, prenosilne peči s štedil-
nim kotlom, kateri slednji je položen,
ali ne, vravnano tako, da stoji, ali se prevaža,
da se kuha ali pari v njem živinska poklaja,
krompir; služi še drugim gospodarskim in do-
matičnim potrebam itd.

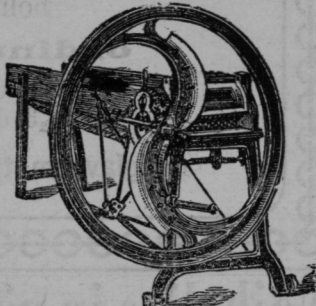
Nadalje: Stroji za luženje turšice,
čistilnice za žito (vetrnice), žitni
trijeri (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo, ki
se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje
in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnejše izdelani,

PH. MAYFARTH in drug,

c. kr. izjemno priv. tovarne gospodarskih strojev, livarne in fužine s parom
Na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76. 3-6

Odlikovan z več kot 400 zlatimi, srebrnimi ter bronastimi kolajnam.

Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se želijo.



Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarni Ubald pl. Trnkóczy-jav Ljubljani.

6-12



Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu zraven mestne hranilnice v Ljubljani

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo
za želodec. — 1 stekle-
nica 20 kr., 1 tucat 2 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne) čistijo
želodec. — Škatlja 21 kr.,
zamotek 1 gld. 5 kr., pet
zamotkov 4 gld. 75 kr.

Marija Zell. Varstv. znamka. Pocukrene krogljice, 1 škatlj. 40 kr., 3 škatlj. 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni,

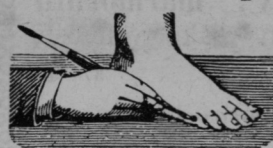
pljučni in kašljiv sok ali zeliščni sirup, sestav-
ljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša
kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi
in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., pol tucata 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist)
je kol bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje
za križ, roke in noge, kot zopet poživ-
ljuje drgnjenje po dolgi hoji in težkem
delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za



kurja očesa,

izkušeno sredstvo
zoper boleča kurja
očesa, bradovice,
utrpnjenje kože,
žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se
samo le s priloženim čopičem bolani del namaže.
Steklenica po 40 kr. Šest steklenic 1 gld. 75 kr.Varstvena
znamka.

Domača tvrška!

Podpisana ima v zalogi najrazno-
vrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, balda-
hine, raznobarvne plašče,
kazule, pluviale, dalma-
tike, velume, albe, kore-
telje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi
pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare
obleke in vsa popravila. — Iz-
deluje ročno in pošteno po naj-
nižji ceni bandera in vse drugo
obleko.

Prečastite gospode prosim, da
se blagovolé pri naročilih ozirati
na domačo tvrško ter ne uvaž-
ujejo tujih tvršk, društev in po-
tujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpošte-
nejšo postrežbo in najnižjo ceno,
zatrjuje, da bode hvaležna tudi
za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem
se priporoča

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene
obleke, orodja in posode

v Ljubljani,

Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrška!

Cenejše, kakor pri vsakem
mizarju se kupu-
jejo pri meni truge.

Lepo lakirane, močne truge od 4 gold.
naprej. 4-10

Friderik Wolf,

naprava za pokopavanje mrličev.

V Tegetthoffovih ulicah, 18.

Blumengasse, 10. v Mariboru.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod!

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobil. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobil. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobil, hrip, naduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
sveže v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega
čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštne povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahval-
im za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po pošt-
nem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kap-
ljice delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in kre-
pajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic takoj plačanih
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštne
povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za pošto spremnico in zabojček
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vstala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za
to izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrjene žile ter
krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mazila ima
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštne
povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za pošto spremnico in za-
bojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.